

Lothar Sieber, Wojciech J. Cynarski

Peter K. Jahnke i zendō karate tai-te-tao

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu,
kultura, zdrowie, edukacja] 3, 257-264

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Shihan Lothar Sieber 10 dan, sōke – światowy lider stylu zendō karate tai-te-iao, prezentuje wraz z dr. Wojciechem J. Cynarskim (4 dan, uchi-deshi mistrza Siebera) ten oryginalny styl i kierunek karatedō oraz postać jego twórcy. Obydwaj Autorzy od 10 lat blisko współpracują na gruncie studiów sztuk i sportów walki.

Autorzy opisyją znane im bezpośrednio fakty, ukazując sylwetkę mistrza Jahnke (16.12.1936–23.08.1995) i historię stworzonego przez niego stylu *zendō karate tai-te-iao* (droga ręki pokoju). Przedstawiają specyfikę tego stylu-kierunku drogi karate, a także jego rozwój i wyodrębnienie się szkół. W szczególności przedstawiona została szkieletowa dziesięcioletnia historia tego stylu w Polsce. Artykuł daje przegląd literatury tematu, także publikacji popularnych poświęconych tej odmianie karate – dotyczących omawianego stylu i jego ideowej, humanistycznej podbudowy. Styl powstał w Monachium w 1975 roku. Co rzadko się zdarza w przypadku szkół sztuk walki powstałych poza Japonią, zyskał w tym kraju duże uznanie. Od roku 1978 rozwijany jest dalej przez *sōke* Lothara Siebera, który prowadzi w Monachium centralne *dōjō* (tzw. *Hombu*). *Zendō karate tai-te-iao* uprawiane jest w kilku krajach europejskich.

Artykuł recenzował prof. Mirosław Ponczek (Katedra Nauk Humanistycznych AWF w Katowicach) oceniając bardzo pozytywnie.

LOTHAR SIEBER*, WOJCIECH J. CYNARSKI**

*DDBV Monachium i SIP, **IWFiZ UR i SIP Rzeszów (*Germany/Niemcy, **Poland/Polska)

Peter K. Jahnke i zendō karate tai-te-iao

Słowa kluczowe: karate, Peter Jahnke, zendō, tai-te-iao, styl, szkoła, formy kata

Jest swoistym fenomenem w zakresie socjologii kultury fizycznej, że współcześnie (koniec XX i początek XXI wieku) w zachodnich krajach powstają nowe style i szkoły dalekowschodnich sztuk walki. Właśnie jeden z tego rodzaju syntetycznych stylów karate, sylwetkę jego twórcy i dokonania następców starają się opisać autorzy niniejszego artykułu.

Biogram monachijskiego budōka

Twórcą idei i stylu *zendō karate tai-te-iao* (*chiń./jap.* 'droga ręki pokoju' lub *chiń.* 'moc Wielkiej Drogi') był Peter Knud Jahnke (16.12.1936 – 23.08.1995), niemiecki budōka i państwowy urzędnik z Monachium. Był posiadaczem stopni mistrzowskich w kilku japońskich i chińskich sztukach walki, znakomitym instruktorem karate i nauczycielem budō. Na stopień mistrzowski w *wing chun* kungfu promował go czarnoskóry sensei Flowers z USA (3 dan taekwondo, 3 st. *wing chun* kungfu). Jahnke uzyskał także techniczne stopnie: 1 toan *tai quan dao* kungfu (*kenpō*), 1 dan jūdō, 3 dan jūjutsu, 6 dan karatedō *shōtōkan*, 4 dan kobudō; honorowe: 6 dan jūjutsu-karate *yōshin-ryū* i 2 dan tai-te-jutsu (*goshin-jutsu*); uczył się iaidō i kendō (1 kyū), taekwondo (1 kup), amerykańskiego kempo TAI-karate (1 dan) i karate *wadō-ryū*. Wyszkołił m.in. Wernera Frötschla (3 dan *zendō karate tai-te-iao*, ekspert kobudō, znakomity fajter zawodów kontaktowego karate) i Lothara Siebera, który został później jego oficjalnym sukcesorem w zakresie stylu *zendō karate tai-te-iao*. Wraz z Frötschlem Jahnke założył stowarzyszenie „Dan Federation of Zen Do Karate Tai Te Tao and Budo” z siedzibą w Monachium.

Jahnke zmienił *sens walki* (*kumite*) w treningu karate. Walka nie miała już prowadzić do wykazania przewagi (punkty) i zwycięstwa, lecz należało ją prowadzić dla duchowego i technicznego doskonalenia osób ćwiczących. Toteż rozgrywana jest bezkontaktowo, bez agresji, ze 100-procentowo kontrolowaną techniką. Przeciwnika zastąpił partner, a konfrontację – współpraca w imię wzajemnej pomocy na drodze psychofizycznej samorealizacji [Cynarski 2000 a]. Odrzucono więc wszelką sportową rywalizację.

Sensei Jahnke był filozofem i religioznawcą nie w sensie wykształcenia (był samoukiem), lecz poprzez pasję dążenia do absolutnej Prawdy. Znalazł ją w zasadzie Miłości, którą utożsamiał z Bogiem [Jahnke 1983]¹. Stworzył nową jakość karate, nadając drodze sztuk

¹ Lothar Sieber, bezpośredni uczeń Petera Jahnke i następcą w zendō karate, spędził z nim wiele godzin na dyskusjach religijno-filozoficznych w centralnym dōjō w Monachium, nieuzupełnie zgadzając się z tezami mistrza. Autorzy nie znają nikogo, kto byłby obecnie wyznawcą powoanej przez Jahnke religii Jahavo-Nova [Cynarski 2000 c]. Sam Jahnke reprezentował wcześniej wyznanie ewangelickie.

Ryc. 1–2. Test *shiwari* w wykonaniu Petera Jahnke. Źródło: ze zbiorów L. Siebera.

walki głębszy, humanistyczny sens. Styl ten stanowi przeciwieństwo bezideowego *free-style* karate, systemów *combat* i kick-boxingu, służąc kreacji pozytywnej osobowości, nie zaś destrukcji [Cynarski 1999 a]. Nazwy 'zendō karate' nie powinno się jednak kojarzyć z buddyzmem zen, gdyż bardziej chodzi tutaj o pewną ogólną całość, „pełnię drogi” karate. W takim znaczeniu W. J. Cynarski wyjaśniał nazwę stylu na łamach „Biuletynu Sōbudō” już przed siedmiu laty, pisząc o sensie *zendō*, jako drogi *budō* [SIP 1995]. Pełnia ta obejmuje doskonalenie techniczne, fizyczne, ale także emocjonalne, umysłowe, moralne i duchowe.

Twórca „Drogi ręki pokoju” przyjaźnił się z mistrzami *wadō-ryū* i kendo (jak Kenzo Umeda 7 dan), a także z japońskimi i niemieckimi uczonymi – humanistami. Był filozofem – praktykiem, wrażliwym na ludzką krzywdę poszukującym prawdy. Jego życiowym mottem było „pomagać ludziom”, zwłaszcza tym najsłabszym, i walczyć ze złem tego świata. Walczył więc o wolność dla więźniów politycznych i podejmował działania we współpracy z organizacjami praw człowieka i „Amnesty International”. To była jego moralna droga walki – duchowe *zendō karate*. Sformułował system *ninjutsu* („tai ninjutsu-ryū katana-kata”), łączący *zendō karate tai-te-tao* z *kobudō* (szermierka japońskim mieczem, nunchaku, sai i *bōjutsu*), którego naczelną ideą było przeciwstawienie się aparatowi przemocy służb specjalnych poszczególnych państw – zwłaszcza głównych mocarstw – w imię wartości humanistycznych i praw człowieka².

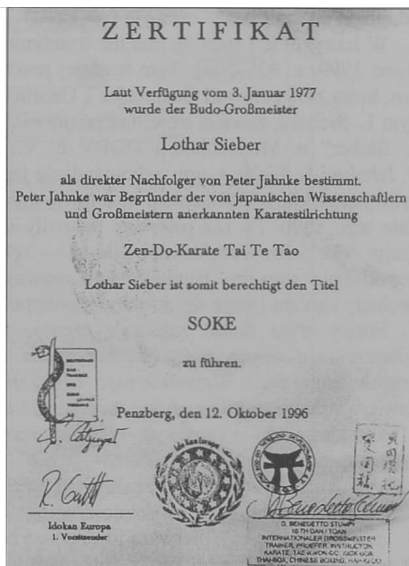
Jahnke doprowadził do oficjalnego uznania stylu *zendō karate tai-te-tao* przez japońskie autorytety nauki i sztuk walki. Toshio Iritani (Katedra Filozofii Uniwersytetu Tokai) 'tai-te-tao' nazwał „*heijiwa kenpō*” – pokojową sztuką walki i zaproponowaną przez Jahnke drogę karate porównał do najlepszych tradycji japońskich 'dō' w sztukach walki – duchowe *zendō karate* [Bachmeier, Uebrück 1999, s. 20–21]. Ten elastyczny styl karate, pokrewny *kenpō* i *jūjutsu*, rozwija od 1977 roku Lothar Sieber, prowadząc Centralne Dōjō w Monachium. Od śmierci mistrza Jahnke, shihan Sieber jest oficjalnym *sōke*, światowym liderem tego stylu. Idee Petera Jahnke zapłodniły także umysły dwóch innych jego i Siebera uczniów – S. R. Hooge (twórca „te-katana-dō”) i D. Schmidta [2002].

Zendō karate tai-te-tao – styl, formy, szkoły

Styl oficjalnie zaistniał w 1975 roku, a już w latach 1977/78 uzyskiwał wysokie oceny japońskich mistrzów *budō* i ludzi nauki. Główne *dōjō* w Monachium, tzw. Hombu, przejął

² Według materiałów archiwalnych Petera Jahnke (zapiski, szkice, dokumenty) przekazanych L. Sieberowi.

wówczas **Lothar Sieber** i to on jest odpowiedzialny (upoważniony, lub wręcz zobowiązany testamentem Petera Jahnke) za dalszy rozwój tej sztuki walki i jej techniczne dopełnienie. Obecnie styl ten zawiera elementy karate *shōtōkan* i *wadō-ryū*, amerykańskiego TAI-karate mistrza D. Germana 10 dan, wushu kungfu i taekwondo.

Ryc. 3–4. Kopie certyfikatów sōke Lothara Siebera 10 dan. Źródło: ze zbiorów W. J. Cynarskiego

Realizowane są tu zasady taktyczne: nieprzeciwstawiania się działającej sile (zasada wody, elastyczności, ustępowania), ‘aiki’ i ‘yin-yang’ [Cynarski 1998]. Podstawowymi komponentami są: nastawienie duchowe, ruch (ruchliwość), harmonia, kata (formy techniczne), waza (technika), kumite (walka) i samoobrona [Sieber 1992]. Stosowane są m. in. seryjne uderzenia (łańcuchowe techniki specjalne), ale także – sprawdzane w *shiwari* (testach łamania) i na twardych deskach *makiwara* – mocne, rozstrzygające *atemi*, czyli precyzyjne uderzenia i kopnięcia. Shihan Sieber wprowadza metodę treningu na przyrządach; oprócz worków i wspomnianych (drewniano-stalowych) makiwar, są to stalowe ramki, manekin (także w części z elementów stalowych), kamień do „utwardzania” powierzchni uderzających i sprzęt do ćwiczeń siłowych. *Zendō karate tai-te-tao* nazywane jest od kilku lat „idōkan karate”, przez nawiązanie do koncepcji mistrza W. Straussa 10 dan z Australii [Sieber 2001; Cynarski 1998]. Integralną częścią tego stylu karate jest samoobrona, bazująca na technice szkoły *yōshin-ryū jūjutsu-karate* L. Siebera. Zresztą zarówno w Niemczech, jak i w Polsce karate i jūjutsu nauczane są równolegle, właściwie łącznie [Cynarski 1999 b], w ramach systemu nauczania walki wręcz i japońskiej szermierki (iaidō, kobudō), w którym styl ten znakomicie się uzupełnia z wymienionymi metodami komplementarnych (i „kompatybilnych”) sztuk walki.

W listopadzie 1996 roku shihan Sieber został oficjalnie promowany na 10 dan w tym stylu karate, wchodząc w ten sposób do nielicznego grona najwyżej utytułowanych mistrzów sztuk walki [Cynarski 1997 c, d]. W 1999 roku w *Leksykonie sztuk walki* W. Linda wśród

głównych kierunków karate pojawia się *zendō karate tai-te-tao* [Lind 1999, s. 294]³. Nie ma natomiast *idōkan karate*. Posiadając czarny pas *zendō karate tai-te-tao* nie trzeba zdawać egzaminu technicznego na ten sam stopień w *idōkan karate*. Wystarczy być członkiem właściwego krajowego stowarzyszenia Idōkanu (np. SIP), realizować w swej drodze karate *idō*⁴, a także wskazane jest ćwiczyć równoległe jūjutsu lub sztukę pokrewną (jūdō-dō, jūdō, aikijutsu, aikibudō).

W leksykonie Linda nie ma też wymienionych wśród nazw 'kata karate' form tego stylu [Lind 1999, s. 305–306]. Tym bardziej potrzebna była książka nt. kata *zendō karate tai-te-tao*, którą przygotowali Bachmeier i Uebrück [1999]. Książka ta, opatrzona słowem wstępnym L. Siebera, zawiera treści materiałowych informacyjnych szkoły „Jiu-Jitsu u. Karate Schule L. Sieber” w Monachium i DDBV e. V., a więc m. in. dokumenty i teksty autorstwa P. Jahnke i L. Siebera, oraz rekomendacje japońskich ekspertów (wraz z kopią tekstów w języku japońskim). Wymienieni uczniowie monachijskiego Hombu dokonali pierwszego opisu kata tego stylu. Po raz pierwszy pojawiły się też nazwy form uczniowskich: „jindō-te” – droga ręki człowieczeństwa i „jin-te” – ręka człowieczeństwa. Autorzy pouczają (prawdopodobnie słowami Jahnke): „Kto rozwinął zdolność do prawdziwej miłości, zwycięża osobisty egoizm i staje się skromnym oraz pokornym” [Bachmeier, Uebrück 1999, s. 32].

Formy stylu (kata) zawierają esencję jego specyfiki – zapis technik, bojowe doświadczenia dawnych mistrzów, ukryte dla zewnętrznego obserwatora symbole (znaczenia gestów, nazw etc.). Wszystkie pięć form *zendō karate tai-te-tao* (w przekazie sōke Siebera) zawiera stare techniki japońskie, koreańskie i chińskie. Kolejne kata to:

1. kyū kata jindō-te (*jap. kyū* – poziom uczniowski, jindō – humanizm, humanitaryzm, te – ręka, ręce) – twórca P. Jahnke;
2. kyū kata jin-te (*jin* – człowiek, w konfucjanizmie zasada „*zen*” dotyczy także humanitaryzmu, *zyczliwości do drugiego człowieka*) – twórca L. Sieber;
3. dan kata tai-te-tao (pierwsza forma mistrzowska „*drogi ręki pokoju*”) – twórca P. Jahnke;
4. dan kata tao-te („*moc Tao*”) – twórca P. Jahnke;
5. sandan kata tai-te-jutsu (forma na trzeci dan, technika ręki pokoju) – twórca L. Sieber.

Dwie pierwsze formy wymagane są na stopnie uczniowskie kyū, trzy kolejne na stopnie dan. Ograniczenie liczby kata do pięciu wynika z dość powszechnego poglądu wyrażanego przez mistrzów karate, że kateka poznać może w życiu najwyżej 5 kata, w tym w jednym lub w dwóch powinien się specjalizować.

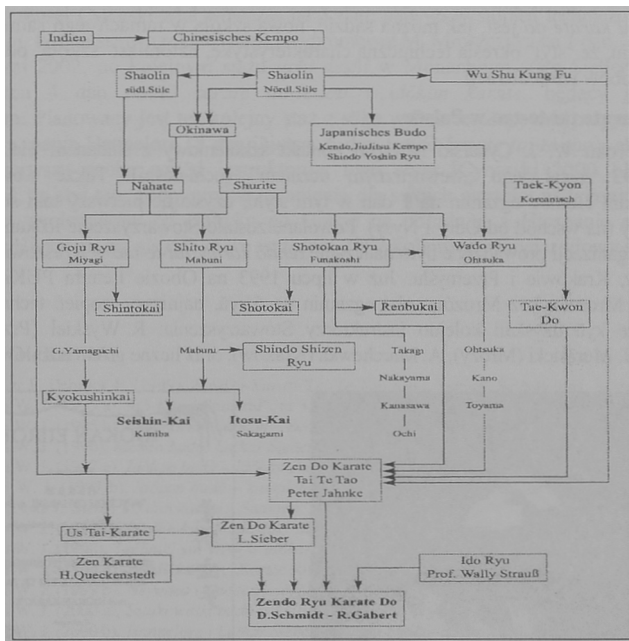
Szkoła w ramach danego stylu powinna się charakteryzować specyfiką niektórych metod treningowych, doskonałością określonych technik, rozłożeniem akcentów na cele, jakie mają być osiągnięte i sposoby ich realizacji, co wynika z preferencji głównych trenerów. W *Hombu* doskonalone jest zwłaszcza zastosowanie technik w realnej sytuacji obrony koniecznej i perfekcyjnie dopracowywane techniki ręczne. Natomiast centralny ośrodek SIP (*Dōjō Budōkan*) kładzie większy nacisk na sprawność użycia technik nożnych i wolną walkę. Jeszcze inaczej wygląda szkolenie w greckiej szkole D. Schmidta, który do programu treningowego włącza medytację zen.

Dietmar Schmidt, który wcześniej prowadził szkołę *zendō karate tai-te-tao* w Penzbergu (Bawaria), założył szkołę 'zendō-ryū karate-dō'⁵. Przedstawiony w jego książce wykres zawiera pewne nieścisłości – patrz poniżej.

³ Pojawienie się w tymże popularnym leksykonie hasel: 'zendō karate tai-te-tao', 'Peter Jahnke', i 'Lothar Sieber' jest zasługą tego ostatniego, podobnie, jak promocja w ogólnoniemieckich stowarzyszeniach DDBV, DJJR „Erich Rahn”, w międzynarodowym Idokan Europe International i w specjalistycznych magazynach sztuk walki.

⁴ Chodzi o przestrzeganie zasad honoru i braterstwa, współpracy, synergii, ciągłego ruchu w technikach walki, nieagresji, uczciwości i ciągłej pracy dla samodoskonalenia.

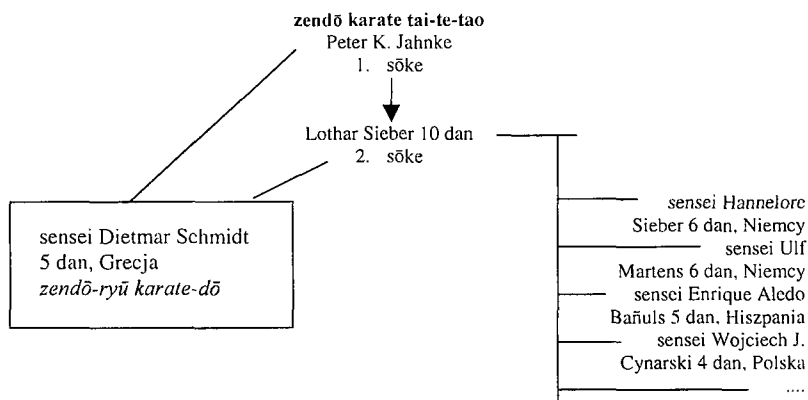
⁵ Patrz: artykuł D. Schmidta na ten temat w niniejszym tomie (red.).

Ryc. 5. Wykres rozwoju i ewolucji karate wg Schmidta. Źródło: Schmidt 2002, s. 28.

Otóż np. nie tyle H. Ochi 8 dan jest światowym liderem *shōtōkan* karate, co H. Kanazawa 9 dan, *hanshi*. L. Sieber sięgnął do US TAI-karate, modyfikując przekazaną mu przez Jahnke technikę stylu, a także do koncepcji *idō* W. Straussa (*idōkan* karate), ale pozostaje jedynym oficjalnym spadkobiercą *zendō karate tai-te-tao* w prostej linii przekazu [por.: Cynarski 2002].

Bardziej adekwatny wykres zawierając powinien następujący fragment końcowy:

Ryc. 6. „Drzewko genealogiczne” *zendō karate tai-te-tao*. Źródło: opracowanie własne.

Zendō-ryū karate-dō jest, jak można sądzić, nową szkołą w ramach tego samego stylu – przy założeniu, że ‘styl’ określa techniczną charakterystykę, natomiast ‘szkoła’ odnosi się do celów i sposobów ich realizacji.

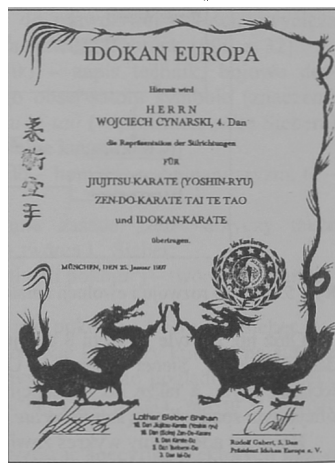
Zendō karate tai-te-tao w Polsce

W 1992 roku W. J. Cynarski nawiązał kontakt szkoleniowy z shihanem Sieberem, a od stycznia 1993 został jego „wewnętrzny uczeń” (uchi-deshi). Także wówczas zdał w monachijskim Hombu egzamin na 1 dan w tym stylu, uzyskując pierwszy taki stopień w tej części Europy (na wschód od Odry i Nysy). Powołane zostało Stowarzyszenie Idokan Polska i w ramach tej organizacji prowadzone było nauczanie *zendō karate tai-te-tao* w Rzeszowie, Mrozach k. Warszawy, Krakowie i Przemyślu. Już w lipcu 1993 na Obozie Letnim PUKa i SIP w Wetlinie M. Mroszczyk z Mrozów zdał egzamin na 5kyū, najniższy stopień techniczny tego stylu. Stopnie kyū uzyskali kolejno instruktorzy Stowarzyszenia: R. Wyskiel (Przemyśl), A. Mroszczyk i J. Murasicki (Mrozy), A. Marchewka (Kraków), oraz liczne grono uczniów.

Ryc. 7. *Yoko-tobi-geri* (podczas pokazu w Rzeszowie, wrzesień 1996 r.)
Zrędo: ze zbiorów W. J. Cynarskiego.

Ryc. 8. Imienne przedstawicielstwo stylowe.

W 1994 roku pojawiły się pierwsze informacje o stylu *zendō karate tai-te-tao* w języku polskim. W tym samym roku sensei Cynarski uzyskał w federacji Idokan Europa międzynarodowe licencje trenerskie w *zendō karate tai-te-tao* i w *jūjutsu* [SIP 1994]. W szkoleniu i promocji stylu w Polsce pomagał D. Schmidt, który poprowadził pierwsze w Polsce seminaryum międzynarodowe (polsko-niemieckie) w Strzyżowie w 1995 roku [Cynarski 1995 b, 1996; SIP 1996], a następne w Krakowie. W tym czasie Stowarzyszenie Idokan Polska stara się promować szkołę mistrza Siebera w krajowym środowisku budō [SIP 1995, 1996, 1997 a, b; Cynarski 1995 a, 1996]. *Zendō karate tai-te-tao* nauczane jest w Polsce w ramach dość kompletnego systemu *idokan budō* [Cynarski 1997 a, b].

W sierpniu 1997 roku miał miejsce zorganizowany przez SIP tygodniowy międzynarodowy staż Idokan Europe w Rzeszowie – wydarzenie znaczące dla polskiego, ale także europejskiego rozwoju *zendō karate tai-te-tao*, w którym udział wzięli przedstawiciele licznych ośrodków (klubów, sekcji) z kraju, oraz Niemcy i Rosjanie. Staż prowadzony był pod kierunkiem sōke Siebera⁶, a szkolenie obejmowało właśnie karate i jūjutsu. Na zakończenie stażu odbyły się

⁶ Co nieczęsto zdarza się w Polsce, a po raz pierwszy miało to miejsce w Rzeszowie, staż sztuk walki poprowadził posiadacz 10 dan w karate i jūjutsu [SIP 1997 b].

egzaminu i sensei Cynarski zdał wówczas na 3 dan, najwyższy stopień techniczny w tym stylu [SIP 1997 b]. W tym samym roku Cynarski wypromował M. Mroszczyka na 1 dan.

W lutym 2002, po kolejnym stażu *uchi-deshi* w Monachium sōke Sieber nadał sensei Cynarskiemu 4 dan *zendō karate tai-te-tao* i *idōkan karate*, będący już stopniem honorowym. Planowany jest też kolejny staż z sōke w Polsce. Zapewne przyjedzie on znów z małżonką, panią Hannelore (8 dan *jūjutsu*, 6 dan *zendō karate tai-te-tao*), aktualnie obok mistrza pierwszą osobą wśród instruktorów tego stylu [Cynarski 2000 b]. Można się spodziewać, że styl ten, godny upowszechnienia dla swoich wartości pedagogicznych, zyska w Europie zwolenników od Bałtyku po Grecję na południu, a Hiszpanię na zachodzie. Właśnie w Hiszpanii ma się odbyć w wrześniu 2002 kolejny międzynarodowy staż.

BIBLIOGRAFIA

1. Bachmeier J., Uebrick F. (1999), *Zen-Do-Karate Tai-Te-Tao Kata*, Sanjuro Selbstverlag, Regensburg.
2. Cynarski W. J. (1995 a), *Idō-Kan*, „Samurai”, nr 3, s. 13.
3. Cynarski W. J. (1995 b), *Seminarium Idōkan – Zendō*, „Waga i Miecz”, nr 11.
4. Cynarski W. J. (1996), *Idōkan budō: Lothar Sieber. Seminarium idōkan-zendō*, „Samurai”, nr 2, s. 8
5. Cynarski W. J. (1997 a), *Idōkan budō – Idōkan Polska*, „Karate – KungFu” nr 1, s. 34–36.
6. Cynarski W. J. (1997 b), *Idōkan budō – kompletne budō*, „Karate – KungFu”, nr 2, s. 36–37. Cynarski W. J. (1997 c), *Soke L. Sieber 10 dan karate*, „Samurai”, nr 2, s. 28.
7. Cynarski W. J. (1997 d), *10 dan karate dla sōke Siebera*, „Karate – KungFu”, nr 3, s. 9.
8. Cynarski W. J. (1998), *Techniki yin-yang w idōkan karate*, „Karate – KungFu”, nr 4, s. 12–13.
9. Cynarski W. J. (1999 a), *Zendō karate*, „Karate KungFu”, nr 2, s. 12.
10. Cynarski W. J. (1999 b), *Ne-waza i skuteczność*, „Karate KungFu”, nr 4, s. 5.
11. Cynarski W. J. (2000 a), *Sztuki walki budō w kulturze Zachodu*, Wyd. Naukowe WSP, Rzeszów.
12. Cynarski W. J. (2000 b), *Hannelore i Lothar Sieber: rodzina budō – dosłownie*, „Rocznik Naukowy Idō – Ruch dla Kultury”, t. 1, s. 278–281.
13. Cynarski W. J. (2000 c), *Między kulturą fizyczną a duchową – praktyki sztuk walki*, Zeszyty Naukowe nr 80 pt. „Studia Humanistyczne” (AWF Kraków), s. 241–258.
14. Cynarski W. J. (2002), *Mistrzostwo w dalekowschodnich sztukach walki*, „Sport Wyczynowy”, nr 1–2, s. 96–106.
15. Jahnke P. K. (1983), *Die Erstschrift der Jhavo-Nova-Offenbarungsreligion*, Österreichische Nationalbibliothek, Wien.
16. Lind W. (1999) [red.], *Das Lexikon der Kampfkünste*, Sportverlag Berlin.
17. Schmidt D. (2002), *Zen-Do-Ryu Karate-Do*, maszynopis.
18. Sieber L. (1992), *Zen-Do-Karate Tai-Te-Tao*, „Budo-Info. Berichte, Meinungen, Informationen”, nr 2.
19. Sieber L. (2001), *Charakterystyka idōkan karate*, „Rocznik Naukowy Idō – Ruch dla Kultury”, t. II.
20. SIP (1994), *Zendō karate*, „Biuletyn Sōbudō”, nr 1, s. 26–32.
21. SIP (1995), *Zendō karate*, „Biuletyn Sōbudō”, nr 1–2, (7–8), s. 41–45.
22. SIP (1996), *Zendō karate/idōkan karate*, „Biuletyn Sōbudō”, nr 1–3, (9–11), s. 57–59.
23. SIP (1997 a), *Karate – linie przekazu. Shibu*, „Biuletyn Sōbudō 1P/PUT”, nr 1, (12), s. 13–19.
24. SIP (1997 b), *Międzynarodowy staż ju-jutsu i karate*, „Samurai”, nr 5, s. 38.

Peter K. Jahnke and zendo karate tai-te-tao

Key words: karate, Peter Jahnke, zendo, tai-te-tao, style, school, kata forms

The article presents master Peter K. Jahnke (16 Dec 1936 – 23 Aug 1995) – the founder of ‘zendo karate tai-te-tao’ style. This humanistically oriented style of ‘way of hand of peace’ officially came into being in Munich in 1975, and already in 1977/78 received high marks from Japanese budo masters and people of science. Jahnke changed the *sense of fight* (kumite) in karate training. The fight was not meant to show the domination (points scored) and victory but to improve spiritually and technically. Thus the fight is of non-contact character, without aggression, with 100%- controlled technique. The opponent was replaced

with a partner, confrontation with a cooperation, and all this in the name of mutual help on the way of psychophysical self-realization. Every kind of sports competitiveness was rejected then.

Modern development of this kind of karate in Europe is presented here – modern in a technical and traditional form in a methodological sense. The authors describe facts personally known to them, showing the history of *zendo karate tai-te-tao*. They present specificity of this style-trend of way of karate as well as its development and emergence of schools. 10-year long history of this style in Poland is presented sketchily. Since 1978 master Jahnke's style has been developed by *soke* Lothar Sieber who manages central *dojo* (so called Hombu) in Munich. *Zendo karate tai-te-tao* has been currently practiced in several European countries.

The article gives a review of literature, also of popular publications devoted to this kind of karate – concerning the described style and its ideological, humanistic foundation.